Andrew Lang

100 ročné rozprávky (1.séria) Modrá kniha rozprávok

100 ročné rozprávky [1.séria], Modrá kniha rozprávok (x35)

(Andrew Lang)

Krátka anotácia:

Príbehy a rozprávky v slovenčine určené hlavne pre deti, ktoré už vedia čítať, ale i pre mladších či starších. Veľmi dobre rozvinú slovnú zásobu. Pozbieral ich Andrew Lang z celého sveta pred viac ako 100 rokmi. Po cenných radách z Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV sa nám konečne podarilo vykresať hodnotné dielo, ktoré Vám teraz predkladáme. Pritom dúfame, že Vám prinesie toľko pekných a zaujímavých zážitkov, ako nám, ktorí sme toto dielo tvorili. JÚĽŠ SAV a jeho členom týmto ďakujeme za neoceniteľnú podporu a poradenstvo. Kniha obsahuje 35 rozprávok a poviedok.

**(1,6k=1600 slov) – označuje dĺžku poviedky v tisícoch slovách. Poviedky sú usporiadané od najkratšej po najdlhšiu.

Autori: Rôzni
Editoval a pozbieral: Andrew Lang
Názov originálu: The Blue Fairy Book
Rok pôvodného vydania: 1889
Preložil a editoval: Eduard Rodos
(Róbert Hodoši, + kolektív)
Vydal: Robert Hodosi, Lovce
1.slovenské vydanie: v roku 2018
Počet PDF strán: 318
PDF => ISBN: 978-80-570-0154-6
(EAN: 9788057001546)
EPUB => ISBN: 978-80-570-0155-3
(EAN: 9788057001553)
MOBI => ISBN: 978-80-570-0156-0
(EAN: 9788057001560)

Obsah

100 ročné rozprávky [1.séria], Modrá kniha rozprávok (x35)

(Andrew Lang)

1. Žaby a diamanty **(0,9k)
2. Červená čiapočka **(1,0k)
3. Rumcajs Rumpel **(1,0k)
4. Mlynček mel **(1,6k)
5. Pán Kocúr v čižmách **(1,6k)
6. Veľký lotor Jano **(1,6k)
7. Modrá brada **(1,7k)
8. Pastierka husí **(1,9k)
9. Snehulienka a Ruženka **(2,2k)
10. Popoluška **(2,3k)
11. Janko a Marienka **(2,4k)
12. Princ s dlhým nosom (2,4k)
13. Vodná ľalia a zlaté priadky **(2,6k)
14. Dávidko Whittington **(2,7k)
15. Felícia a hrniec dobrôt **(2,8k)
16. Verný Janko **(2,8k)
17. Alibaba a 40 zbojníkov **(3,0k)
18. Malý Palček **(3,0k)
19. Statočný krajčír **(3,0k)
20. Hrozná hlava **(3,1k)
21. Spiaca princezná (Šípková Ruženka) **(3,1k)
22. Bronzový prsteň **(3,4k);

23. Nebojácny mládenec **(3,4k)
24. Princezná na sklenenom kopci **(3,6k)
25. Biely medveď **(3,9k)
26. Zlatovláska **(4,0k)
27. Princ Miláčik **(4,3k)
28. Aladín a čarovná lampa **(5,1k)
29. Princezná chyžná **(5,2k)
30. Úžasná ovečka **(5,2k)
31. Biela mačka **(5,8k)
32. Cesta do Liliputu **(6,3k)

1. Kapitola (Cesta do Liliputu)
2. Kapitola (Cesta do Liliputu)
3. Kapitola (Cesta do Liliputu)
4. Kapitola (Cesta do Liliputu)
5. Kapitola (Cesta do Liliputu)

33. Kráska a zviera **(6,5k)
34. Bellissima Najkrajšia **(6,7k)
35. Princ Ahmed a víla Paribana **(9,4k)

1. Žaby a diamanty **(0,9k=900 slov)

Kde bolo, tam bolo, žila raz jedna vdova, ktorá mala dve dcéry. Tá staršia povahou i do tváre každému, kto na ňu pozrel, pripomínala svoju matku. Obe boli k sebe také nepríjemné, protivné a pyšné, že žiť s nimi bolo veľmi ťažké.

Mladšia viacej pripomínala správaním otca. Bola zdvorilejšia a mala príjemnejšiu povahu. Celkovo bola najkrajším dievčaťom, kto kedy videl. Ľudia prirodzene milovali jej krásu a dobrotu. Matka viacej milovala staršiu dcéru a zároveň neznášala mladšiu dcéru. Vôbec ju nemala rada. Musela jedávať v kuchyni a neustále pracovať.

Okrem iných vecí toto úbohé dieťa muselo chodiť tri kilometre od domu po vodu a zakaždým priniesť domov plný džbán vody. V jeden deň, keď prišla ku fontánke, prišla k nej chudobná žena, ktorá ju vrúcne prosila, aby sa jej dala napiť vody.

„Och, áno! S celým mojím srdcom ti dám napiť, dobrá žena," odpovedalo pekné mladé dievča. Hneď opláchla džbán, nabrala trochu vody z najčistejšieho miesta vo fontáne a dala jej napiť. Pridržala jej džbán, aby sa mohla ľahšie napiť.

Ako sa stará žena napila, povedala jej: „Ty si tak veľmi pekná, moja drahá, taká dobrá a máš i slušné spôsoby. Nedokážem si pomôcť a dám ti dar." Pretože to bola v skutočnosti víla, ktorá zobrala na seba podobu chudobnej vidieckej ženy, aby videla, nakoľko je zdvorilá, úctivá a slušná táto mladá dievčina. „Dám ti taký dar," pokračovala stará žena, „že zakaždým, keď povieš slovo, z tvojich úst vyjde buď kvetina alebo drahokam."

Keď toto pekné dievča prišlo domov, jej matka ju vyhrešila, že sa tak dlho zdržala pri fontáne.

„Prepáč, matka moja," povedalo úbohé dievča, „že som sa viacej neponáhľala." A ako vyslovila tieto slová, z jej úst vyšli dve ruže, dve perly a dva diamanty.

„Čože to vidím?" povedala matka, celkom udivená. „Myslím, že vidím, ako z tvojich úst vychádzajú perly a diamanty. Ako sa to stalo, dieťa moje?" To bolo prvýkrát, čo ju nazvala svojím dieťaťom. Úbohé mladé stvorenie jej povedalo úprimne celú záležitosť, čo sa stalo. A zatiaľ čo rozprávala, z jej úst vychádzalo nesčíselné množstvo diamantov.

„Môj dobrý bože,“ zvolala matka. „Musím tam poslať svoju staršiu dcéru tiež. Poď sem, Fansy. Pozri, čo vychádza z úst tvojej mladšej sestre, keď hovorí! Nebola by si rada mať ten istý dar i ty? Nemusíš urobiť nič iné, len ísť k tej fontánke po vodu a keď príde istá chudobná žena a spýta sa ťa, aby si jej dala napiť vody, daj jej veľmi slušne napiť sa vody.“

„To by v skutočnosti bol veľmi drahocenný dar, aby som išla po vodu,“ povedala neslušne vychovaná koketná dcéra.

„Musíš ísť, ty nehanebnica, a v túto minútu!“ povedala matka. Tak išla, ale celý čas nadávala a hromžila. Zobrala so sebou ten najdrahší strieborný krčah, čo mali doma. Skoro prišla k fontánke. A vtedy uvidela vychádzať z lesa dámu nádherne oblečenú, ktorá prišla k nej a chcela od nej, aby jej dala napiť vody. „Prosím ťa, daj sa mi napiť vody.“ Toto bola tá istá víla, ktorá sa zjavila jej mladšej sestre, ale teraz zobrala na seba podobu princeznej v tých najlepších šatách, aby videla, ako ďaleko zájde drzosť staršej dcéry.

„Čo si myslíš? To len kvôli tebe som sem prišla?“ odpovedala drzo papuľnatá staršia dcéra. „Nech sa páči, ráčte, milostivá pani. Však len kvôli tebe som sem doniesla strieborný krčah, všakže? Akokoľvek, dovolím ti napiť sa, keď tak veľmi prosíš! I keď mohla si aj krajšie!“

„Ty nemáš príliš veľmi slušné spôsoby,“ odpovedala víla bez toho, aby sa veľmi rozčuľovala. „Nuž, keď máš takú zlú výchovu, chabé spôsoby a si taká neochotná, dám ti taký dar, že zakaždým, keď niečo povieš, vyjde z tvojich úst had alebo žaba.“

Hneď ako ju uvidela matka prichádzať, zavolala na ňu: „Nuž, dcéra moja?“ – „No, matka moja?“ odpovedala nehanebná drzá dcéra a z jej úst vyskočili dva hady a dve žaby. „Ó, pre zľutovanie božie!“ zvolala matka. „Čo to vidím? Za to môže tá darebáčka, tvoja mladšia sestra. Ale veď ona za to zaplatí!“ A okamžite bežala za ňou a poriadne ju zbila. Úbohé dieťa utieklo od nej preč. Ukryla sa v lese, neďaleko odtiaľ.

Kráľov syn, ako sa vracal z poľovačky, ju stretol. Veľmi sa mu zapáčila, lebo v skutočnosti bola naozaj veľmi pekná. Spýtal sa jej, že prečo je sama v lese a prečo plače.

„Bohužiaľ, pane! Moja matka ma vyhnala z domu.“ Princ si všimol, ako jej z úst vyšlo šesť perál a toľko isto diamantov. Chcel sa hneď dozvedieť, ako je to možné. Ona mu nato vyrozprávala celý príbeh. Princ sa do nej veľmi zaľúbil a dar, ktorý ona mala od víly, považoval za hodnotnejší než sobáš s hocijakou

inou nevestou. Odprevadil ju do kráľovského paláca, kde ich čakal jeho otec kráľ. Princ si ju zobral za manželku a spravil z nej princeznú.

Čo sa jej staršej sestry týka. Ju tak všetci znenávideli, že i vlastná matka ju vyhnala. Dokonca i sama zo seba bola veľmi znechutená. Nikto ju nechcel zobrať k sebe. Potulovala sa po lese, až napokon tam aj zomrela.

Jej mladšia dcéra sa stala princeznou a jej manžel, princ, po smrti svojho otca sa stal kráľom a ona kráľovnou. Potom vládli kráľovstvu s láskou, spravodlivo a s múdrosťou.

(@_Charles_Perrault_..)

2. Červená čiapočka **(1,0k=1000 slov)

Kde bolo, tam bolo, žilo raz v jednej dedine jedno vidiecke dievča. Bolo to najkrajšie stvorenie, aké kedy len mohol človek stretnúť. Jej matka ju mala príliš veľmi rada a jej stará babka ju tiež milovala nadovšetko. Jej dobrá mama jej ušila červenú čiapku, ktorá sa jej tak páčila, že ju všade nosila. A tak ju začali volať Červená čiapočka.

V jeden deň, keď jej matka urobila múčnik s pudingovým krémom, povedala jej:

„Moja drahá dcérenka, choď a pozri sa, ako sa darí tvojej starej mame, lebo som počula, že je veľmi chorá. Odnes jej pudingový múčnik a tento malý hrnček masla.“

Malá Červená čiapočka sa okamžite vydala na cestu ku svojej starej babke, ktorá žila vo vedľajšej dedine. Ako išla cez les, stretla majstra vlka, ktorý si vo svojej mysli zaumienil, že ju zje, ale obával sa, lebo v tomto kraji sa potulovalo veľa horárov. Spýtal sa jej, že kam ide. Úbohé dieťa nevedelo, že je nebezpečné postávať a rozprávať sa s vlkmi, tak mu povedalo:

„Idem pozrieť moju starú babku. Nesiem jej pudingový múčnik a malý hrnček masla od svojej mamky.“

„Býva tvoja babka veľmi ďaleko?“ spýtal sa vlk.

„Ó, ani nie. Hneď tu vo vedľajšej dedine,“ odpovedala malá Červená čiapočka „Je to za tým mlynom, ktorý vidíš tam v diaľke. Prvý dom v tej dedine.“

„Nuž,“ povedal vlk, „ja som ju tiež už dlho nevidel. Je to moja dobrá kamarátka, tak ju pôjdem tiež pozrieť. Ty choď svojou cestou a ja pôjdem cez kopec. Uvidíme, kto tam bude skôr.“

Vlk začal bežať tak rýchlo, ako len vedel. Idúc najkratšou cestou. A malé dievčatko išlo dlhšou cestou. Cestou zbierala orechy. Naháňala motýle.
A robila kytičky z poľných kvetov, ktoré rástli povedľa chodníka. Netrvalo dlho a vlk bol už predo dvermi domu starej žienky. Zaklopal na dvere – klop, klop.

„Kto je tam?“

„Tvoje vnúča, malá Červená čiapočka,“ odpovedal vlk s pozmeneným

hlasom, aby ho nespoznala, „ktorá ti priniesla pudingový múčnik a malý hrnček masla od mamy.“

Stará babka, ktorá bola v posteli, lebo bola nejaká chorľavá, zakričala:

„Zatiahni za paličku a západka na dverách sa nadvihne.“

Vlk potiahol západku a dvere sa otvorili. Hneď nato skočil na starú ženu a na jeden hlt ju celú prehltol, lebo už tri dni nič nejedol, taký bol hladný. Potom zatvoril dvere a ľahol si do postele starej babky. Očakával malú Červenú čiapočku, ktorá prišla nejaký čas nato, a zaklopala na dvere.

„Kto je tam?“

Malá Červená čiapočka, keď počula hrubý dunivý hlas vlka, tak sa najskôr obávala. Ale potom si spomenula, že stará babka má chrípku a že preto má taký chrapľavý a zachrípnutý hlas. Odpovedala:

„To som ja tvoja vnučka, malá Červená čiapočka, ktorá ti priniesla pudingový múčnik a malý hrnček masla, ktorý ti posiela mama.“

Vlk na ňu zavolal. Pritom sa snažil zjemniť si svoj hlas, ako len mohol.

„Zatiahni za paličku a západka na dverách sa nadvihne.“

Malá Červená čiapočka potiahla paličku a dvere sa otvorili.

Ako ju vlk videl vojsť dnu, snažil sa schovať pod perinu tak veľmi, ako len mohol.

„Polož pudingový múčnik a malý hrnček masla na stôl, a poď sem ku mne.“

Malá Červená čiapočka si odložila kabát a ľahla si do postele k vlkovi. Veľmi sa začala čudovať nad tým, ako vyzerá jej babka v nočnom župane. Tak sa jej spýtala:

„Babka moja, prečo máš také veľké ruky?“

„To preto, aby som ťa mohla lepšie objímať, môj drahúšik.“

„Babka moja, aké veľké nohy ty máš!“

„To preto, aby som mohla lepšie bežať, dieťa moje.“

„Babka moja, aké veľké uši ty máš!“

„To preto, aby som ťa lepšie počula, vnúča moje.“

„Babka moja, aké veľké oči ty máš!“

„To preto, aby som ťa lepšie videla, vnučka moja.“

„Babka moja, a prečo máš také veľké zuby?“

„To preto, aby som ťa mohol rýchlo zjesť, lebo ja som v skutočnosti vlk, drahé vnúčatko.“

Ako to povedal, Červená čiapočka vyskočila z postele. Vlk sa za ňou rozbehol. Ale mal plné brucho z toho, že zjedol jej babku. Tak bol trochu nemotorný. Už sa zvečerievalo a každý deň večer o piatej hodine chodil k starej babke horár na čaj. Tak práve odbilo päť hodín a vo dverách sa zjavil horár. Keď zbadal vlka s veľkým bruchom a babku nikde, hneď mu došlo, že ju vlk zožral. Tak mu vraví:

„Ahoj vĺčok. Ja ťa dnes celý deň hľadám.“

„Ja som zožral starú babku. Teraz idem zjesť Červenú čiapočku. A keď sa odtiaľto rýchlo neodpraceš, tak potom zjem aj teba!“

„Len som ti chcel ukázať, akú novú a dobre naostrenú a blyšťavú sekeru ja mám. Pozri! Mohol by si si ňou narúbať drevo na oheň, aby ti v zime nebola zima.“

„Ukáž!“ A vlk už trochu krotkejšie, pomaly prišiel pri dvere k horárovi. No len ako sa priblížil, horár ho sekerou oťapil po hlave, až sa ten vlk na zemi roztiahol a odpadol. Za chvíľu mu na čele od buchnutia sekerou narástol veľký pupák. Horár, keď bol mladý, chodil robiť ošetrovateľa do nemocnice v zahraničí. Tak mal kurz prvej pomoci. Rýchlo rozpáral vlkovi brucho a vybral z neho babku. Dal jej prvú pomoc, dýchanie z úst do úst a masáž srdca. A napokon sa mu ešte predsa len podarilo starú babku prebrať z kómy. Potom vlkovi zašili do brucha nejaké kamene a za dve lopaty piesku, a odtiahli ho k potoku. Keď sa ten prebral z bezvedomia, veľmi ho smädilo z toho, čo mal plno piesku v bruchu. Myslel si, že to od toho, čo zjedol babku. Tak sa išiel napiť vody z potoka. Ale v bruchu mal aj veľmi ťažké kamene, ktoré ho prevážili. Nuž spadol do rieky a tam sa utopil. Tak a bolo po nenásytnom zlomyseľnom vlkovi.

Babka bola veľmi šťastná, že ju horár zachránil. K jeho pravidelnému čaju večer o piatej mu dala doňho kopu cukru, za lyžicu masla a na malý tanierik kúsok pudingového múčnika, ktorý priniesla Červená čiapočka. Všetci traja boli potom veľmi šťastní. A odvtedy sa Červená čiapočka už nemusí báť chodiť cez les ku svojej babke, lebo vlka sa zbavili a už sa ho tam nemusí

nikto báť.

[@Robert Hodosi]

3. Rumcajs Rumpel **(1,0k)

Kde bolo tam bolo, za siedmimi horami a siedmimi dolami žil raz jeden chudobný mlynár, ktorý mal prekrásnu dcéru. I stalo sa, že mal jedného dňa u kráľa audienciu. Kvôli tomu, že chcel vyzerať ako dôležitá osoba, tak mu povedal, že jeho dcéra vie upriasť zo stebiel slamy zlaté prúty. „Nuž, to je talent, ktorý je veľmi vzácny, keď ho niekto má," povedal kráľ mlynárovi. „Ak je tvoja dcéra taká šikovná, ako hovoríš, priveď ju zajtra do paláca a ja ju podrobím testu." Keď prišlo dievča do zámku, zaviedol ju do izby plnej stebiel slamiek. Dal jej koleso na pradenie a vreteno a povedal jej: „Teraz sa daj do práce a spriadaj celú noc až do svitania. Ak dovtedy nenapradieš zo slamiek zlaté prúty, zomrieš." Potom zatvoril dvere za sebou a nechal ju osamote.

Tak úbohá mlynárova dcéra si sadla ku kolovrátku, ale za nič na svete nevedela, že čo má teraz robiť. Nemala ani najmenšieho poňatia, ako urobí zo stebiel slamiek zlaté prútiky. Cítila sa z toho tak mizerne, že začala plakať. Zrazu sa dvere otvorili a vošiel dovnútra drobný malý mužík a takto sa k nej prihovoril: „Dobrý večer, slečna mlynárova dcéra. Prečo tu tak horko plačeš?" – „Ach!" odpovedalo dievča, „musím spriasť steblá slamiek do zlatých prútikov a pritom nemám ani tušenia, ako sa to robí." – „Čo mi dáš, keď to upradiem za teba?" spýtal sa trpaslík. „Svoj náhrdelník," odpovedalo dievča. Malý mužíček zobral náhrdelník. Sadol si za kolovrátok. Trikrát zatočil koleso, vŕ, vŕ, vŕ, a vreteno bolo plné. Potom vzal ďalšie. Znovu trikrát zatočil a aj to už bolo plné. A tak to šlo až do rána. Keď spriadol všetky steblá slamiek, všetky vretená boli plné zlatých prútov. Ako náhle vyšlo slnko, prišiel za ňou kráľ. Keď zbadal toľko veľa zlatých prútov bol užasnutý a veľmi potešený. Ale len čo jeho srdce zatúžilo po ešte väčšom množstve zlatých prútov tohto vzácneho kovu. Dal mlynárovu dcéru do ďalšej izby plnej stebiel slamiek. Bola ešte väčšia než tá prvá. Vyzval ju, že ak si váži svoj život, nech zo všetkých stebiel slamiek napradie zlaté prúty na vretená do nasledujúceho rána. Dievča nevedelo, čo má s tým robiť, tak zase začalo plakať. Vtedy sa dvere otvorili tak isto ako predtým a vošiel dnu drobný malý mužíček, ktorý jej povedal: „Čo mi dáš, keď všetky stebielka spradiem pre teba na zlaté prúty?" – „Prsteň z môjho prsta," odpovedalo dievča. Trpaslík zobral prsteň a vŕŕŕ, točil kolovrátok znovu celú noc. Keď prišiel raňajší úsvit, všetky steblá slamiek boli spradené na klasy a trblietajúce sa zlaté prúty. Kráľ bol potešený

nad očakávanie pri pohľade na toľké bohatstvo. Ale chamtivosť po zlate ho spokojným ešte neurobila. Zobral mlynárovu dcéru do oveľa väčšej izby než tie dve predtým a povedal jej: „Musíš priasť celú noc, ale keď uspeješ tentokrát, staneš sa mojou ženou a spravím z teba kráľovnú.“ Síce si pomyslel: „Je to len mlynárova dcéra, ale bohatšiu manželku si nedokážem nájsť na celom tomto širom svete i keby som všade hľadal.“ Keď bolo dievča už ponechané osamote, znovu sa zjavil pri nej ten istý trpaslík po tretíkrát a povedal: „Čo mi dáš, keď všetky tie steblá slamiek znovu spradiem za teba na zlaté prúty na vretenách?“ – „Už nemám nič viac, čo by som ti dala,“ odpovedalo dievča. „Tak mi sľúb, že keď budeš kráľovnou, tak mi dáš tvoje prvorodené dieťa.“ Mlynárova dcéra si pomyslela: „Ktovie, čo sa všetko ešte môže predtým prihodiť.“ Okrem toho nevidela žiadne iné východisko z danej situácie. Tak sľúbila piadimužíkovi to, čo od nej žiadal. Ten sa dal do práce a premenil steblá slamiek na zlaté prúty a natočil ich na vretená. Keď kráľ prišiel ráno a našiel všetko tak ako si zaželal, hneď ju urobil svojou manželkou. A tak sa mlynárova dcéra stala kráľovnou.

Ako prešiel rok, narodil sa jej krásny syn. Na trpaslíka už dávno zabudla. No zrazu jedného pekného slnečného dňa vošiel k nej do izby a povedal jej: „Teraz mi daj to, čo si mi sľúbila.“ Kráľovná mala veľmi dobrú a bohatstvom oplývajúcu pozíciu. Ponúkla piadimužíkovi všetky bohatstvá v kráľovstve, len aby si mohla nechať dieťa. Ale trpaslík jej povedal: „Nie. Živý tvor je pre mňa drahší ako všetky bohatstvá sveta.“ Kráľovná potom začala fňukať a preukrutne nariekať a plakať, že trpaslík sa trochu nad ňou predsa len zľutoval. Dal jej ešte jednu šancu a povedal jej: „Dám ti tri dni na to, aby si uhádla moje meno. Ak ho v danom čase uhádneš, dieťa si môžeš nechať.“

Potom kráľovná uvažovala nad všetkými menami, ktoré kedy len počula. Poslala posla, aby prehľadal celú krajinu a zisťoval čo najnezvyčajnejšie mená, ktoré mohol niekde začuť. Keď malý mužíček prišiel nasledujúci deň, začala s menami: Kasper, Melichar, Baltazár... Vymenovala mnoho ďalších mien, ktoré kdekoľvek čo i len raz začula, ale zakaždým minimužík zahlásil: „Nie, to nie je moje meno.“ Na ďalší deň zisťovala mená v susedstve a mala dlhý list nezvyčajných a výnimočných mien pre malých mužíkov podľa ich výzoru. „Je tvoje meno možno: Ovčia labka, Malá nôžka, Chudá noha?“ ale on vždy odpovedal: „Nie, to nie je moje meno.“ Na tretí deň sa posol vrátil a oznámil: „Nebol som schopný nájsť nijaké nové meno, ale ako som zašiel za lesnatý kopec, kde si líšky a zajace dávajú dobrú noc, uvidel som malý dom.

Pred domom horel oheň a okolo neho poskakoval najgrotesknejší malý muž. Vyskakoval na jednej nohe a vykrikoval:

„Zajtra varím, dneska pečiem,

potom malé dieťa vezmem

pre malý skutok kráľovskej dáme,

Rumcajs Rumpel, takže sa voláme.“

Viete si predstaviť kráľovnino potešenie, keď počula toto meno. Keď potom malý mužík vstúpil dnu krátko nato, spýtal sa: „Teraz moja pani kráľovná, ako znie moje meno?“ Ona sa najskôr spýtala: „Je tvoje meno Konrád? – „Nie, nevolám sa tak.“ – „Je tvoje meno Henrich?“ – „Nie, nevolám sa tak.“ – „Možnože sa voláš Rumcajs Rumpel?“ – „Nejaký zlý duch ti to musel povedať. Neverím, že si to uhádla!“ kričal malý trpaslík. Vo svojej zúrivosti vyskočil tak vysoko, že keď dopadol na zem, nohy sa mu rozleteli od seba a roztrhlo ho od jedu na dve časti.

[@Grimm]

4. Mlynček mel **(1,6k)

Kde bolo, tam bolo, dávno, veľmi dávno, pred dávnymi časmi žili dvaja bratia. Jeden bol bohatý a druhý chudobný. Keď prišiel vianočný večer, chudobný nemal doma do čoho zahryznúť, ani mäso, ani chlieb. Tak išiel k svojmu bratovi a úpenlivo ho prosil v božom mene, aby mu dal niečo na vianočný večer. Vôbec to nebolo po prvý raz, čo bohatší brat bol nútený dať niečo chudobnejšiemu. A teraz sa tiež tomu veľmi nepotešil, presne tak ako aj inokedy.

„Keď spravíš to, o čo ťa požiadam, dostaneš celú šunku," povedal mu. Chudobný sa mu okamžite poďakoval a sľúbil mu, že tak urobí.

„No dobre, tu je šunka. Teraz musíš ísť rovno do Haly mŕtveho muža," povedal bohatý brat a hodil mu šunku.

„Nuž, spravím tak, ako som sľúbil," povedal druhý. Zobral šunku a vydal sa na cestu. Išiel a išiel. Deň sa mu zdal dlhý skoro ako celý život. Keď nadišiel večer, prišiel na miesto, kde svietilo jasné svetlo.

„Vôbec nepochybujem, že toto je to miesto," povedal muž so šunkou.

Jeden starý muž s dlhou bielou bradou stál pred domom v kôlni a sekal vianočné polená.

„Dobrý večer," povedal muž so šunkou.

„Dobrý večer aj tebe. Kam ideš v túto neskorú hodinu?" spýtal sa muž.

„Idem do Haly mŕtveho muža, len neviem, či som na správnej ceste," odpovedal chudobný muž.

„Ó! Áno, ideš správne, pretože to je tu," povedal starý muž. „Keď sa dostaneš do vnútra, všetci budú chcieť od teba kúpiť tvoju šunku, pretože oni tam nemajú veľa toho na jedenie. Ale nesmieš ju predať, až pokým ti za ňu nedajú ručný mlynček, ktorý stojí vedľa dverí. Keď odtiaľ vyjdeš von, naučím ťa, ako zastaviť ručný mlynček, ktorý je užitočný skoro na všetko."

Tak muž so šunkou poďakoval starcovi za jeho dobrú radu a zaklopal na dvere. Keď vošiel dnu, všetko sa stalo presne tak, ako mu bol povedal starý muž. Všetci ľudia, malí i veľkí, sa nahrnuli okolo neho ako mravce na mravenisku. Každý sa mu snažil dať lepšiu ponuku za šunku.

„Moja drahá manželka a ja máme právo na šunku, pretože to má byť na našu vianočnú večeru, ale keďže máte dobré srdcia a ponúkate mi najlepšiu cenu za ňu, tak vám ju predám," povedal muž. „Ale ak ju mám predať, tak jedine za ručný mlynček, ktorý stojí práve tam vedľa dverí."

Najprv oni nechceli o tom ani počuť a dohadovali a vyjednávali s mužom, ale on neupustil od toho, čo povedal. A ľudia tam boli napokon nútení mu dať ručný mlynček. Keď muž prišiel znovu na dvor, spýtal sa starého drevorubača, že ako sa dá zastaviť ručný mlynček. Keď ho to naučil, vydal sa na cestu domov tak rýchlo, ako len mohol. Ale domov sa dostal aj tak, až keď hodiny odbíjali polnoc na vianočný večer.

„Kde na svete si len bol?" povedala mu jeho stará manželka. „Ja som tu sedela, čakala na teba hodinu po hodine a nemala som ani dva kúsky zelerovej vňate dať do hrnca na vianočnú kašu."

„Ó! Nemohol som prísť skôr. Musel som sa postarať o niečo veľmi dôležité a dlhú cestu som mal pred sebou. Veď za chvíľu uvidíš, nebolo to zbytočné!" povedal muž a nastavil ručný mlynček na stôl. Potočil ním prvýkrát a mali na stole svietnik i svietiace sviečky, potom obrus na stôl, a potom mäso, pivo a všetko, čo bolo potrebné na vianočnú večeru. A z mlynčeka vyšlo von všetko, čo rozkázal. „Boh nás požehnal!" povedala stará žena, ako sa objavila jedna vec za druhou, a chcela vedieť odkiaľ zohnal mlynček, ale on jej to nebol povedal.

„Nech ťa netrápi, odkiaľ to mám. Vidíš, je to dobrá vec. A voda, ktorá odtiaľ vytečie, nikdy nezamrzne." Povedal muž. Tak mlel z mlynčeka mäso a nápoje a všelijaké dobré veci, až mali toho plný dom. Na tretí deň pozval všetkých svojich priateľov na hostinu. Teraz, keď jeho bohatý brat uvidel, koľko veľa ľudí bolo uňho v dome na oslavnom bankete, tak bol veľmi rozmrzený a nahnevaný, pretože bratovi záviel všetko, čo mal. „Na vianočný večer bol taký chudobný, že prišiel ku mne a žobral čo len o máličko. Preboha! A teraz robí hostinu, ako keby bol aj gróf, aj kráľ!" pomyslel si. „No len pre nebesá, povedz mi, odkiaľ si zohnal všetky tieto bohatstvá," povedal svojmu bratovi.

„Spoza dverí," povedal ten, čo vlastnil mlynček, pretože nechcel najskôr povedať bratovi celú pravdu. Ale neskôr, keď popili trochu viacej, nemohol sa zdržať toho, povedať mu celú pravdu, ako prišiel k mlynčeku. „Tak a už vieš, čo mi prinieslo všetko toto bohatstvo!" povedal a priniesol mlynček. Vymlel

z neho jednu vec a potom ďalšiu. Keď to brat videl, trval na tom, že chce ten mlynček. Po dlhom presviedčaní ho aj dostal, ale musel dať zaň tristo dolárov. Chudobný brat mu ho mal nechať dovtedy, dokedy neskončí kosenie sena. Myslel si: „Keď ho budem mať tak dlho, môžem namlieť mäso a nápoje, ktoré mi vydržia mnoho a mnoho rokov.“ Počas toho času, ako si viete predstaviť, mlynček by nezhrdzavel. Keď začal zber sena, prišiel po mlynček, ale druhý brat si dal veľký pozor, aby bohatého brata nenaučil, ako mlynček zastaviť. Keď bohatý muž priniesol mlynček domov, bol už večer. Ráno rozkázal svojej starej žene, aby išla von a rozprestierala seno po žencoch, a povedal jej, že on sa v ten deň sám postará o dom.

Tak keď nadišiel čas obeda, nastavil mlynček na kuchynský stôl a povedal: „Mel slede a hustú mliečnu polievku. Mel to oboje naraz rýchlo a dobre.“

Tak mlynček začal mlieť slede a hustú mliečnu polievku. Najprv boli naplnené všetky riady a nádoby. Potom to začalo mlieť na kuchynskú podlahu. Muž začal mlynček otáčať do všetkých strán. Urobil všetko, aby mohol mlynček zastaviť, ale akokoľvek ním točil a skrutkoval, mlynček pokračoval v mletí. Za krátky čas bolo polievky v dome toľko, že muž by sa pravdepodobne bol aj utopil. Tak sa rozbehol k dverám do predizby. S ťažkosťami sa mu podarilo prejsť cez prúd hustej polievky a zavrieť na predizbe dvere, lebo i tá bola už dosť veľmi naplnená. Bolo nebezpečné sa v nej zdržiavať, lebo i tá sa začala napĺňať hustou polievkou. Rýchlo sa ponáhľal otvoriť aj vchodové dvere. Keď sa mu ich podarilo otvoriť, rýchlo vybehol von. Slede a hustá mliečna polievka sa hrnuli za ním. Všetko sa to nahrnulo aj na farmu, aj na roľu. Teraz jeho stará žena, ktorá rozhadzovala seno na poli, si začala myslieť, že už by malo byť jedlo hotové a že už dávno mal byť čas obeda. Povedala ženám a žencom: „Hoci nás domáci pán ešte nevolá domov, predsa len pôjdeme. Možno sa mu veľmi nedarí urobiť dobrú hustú polievku a mala by som mu s tým predsa len pomôcť.“ Všetci postupne začali odchádzať domov. Ale ako prišli trochu pod kopec, stretli po ceste slede a hustú polievku s chlebom, ako sa oproti nim hrnuli a všetko to sa točilo jedno cez druhé. A sám domáci pán pred tou všetkou záplavou utekal. „Nech vám dá nebo každému z vás aspoň sto žalúdkov! Dajte si pozor, aby ste sa neutopili v tej polievke!“ kričal a prebehol vedľa nich, akoby mu bol v pätách a prenasledoval ho nejaký darebák či lapaj. Zastavil sa až dole v dedine, kde jeho brat býval. Toho potom naliehavo prosíkal, preboha, nech si len vezme mlynček naspäť a to hneď v tú chvíľu, pretože povedal: „Ak ten mlynček bude

mlieť ešte hodinu, celý okres bude zničený sleďmi a hustou mliečnou polievkou.“ Ale brat mu povedal, že mlynček si vezme späť, až keď mu ten druhý vyplatí tristo dolárov. A ten bol povinný mu ich aj vyplatiť. Teraz chudobný brat mal aj peniaze a aj naspäť mlynček. Za veľmi krátky čas si dal postaviť farmu a veľký statkársky dom a mal oveľa viacej majetku ako jeho brat. Mlynček mu namlel toľko bohatstva, že dal dom dokonca i pozlátiť. Jeho farmársky dom stál neďaleko morského pobrežia. Žiaril a trblietal sa až na ďaleké more. Každý, kto sa plavil tadiaľ, chcel navštíviť bohatého muža v zlatom farmárskom dome. Všetci z nich chceli tiež vidieť zázračný mlynček, pretože správy o ňom sa rozniesli široko-ďaleko a nebolo nikoho, kto by o ňom nebol niečo počul.

Po veľmi dlhom-dlhočiznom čase prišiel jeden lodný kapitán, ktorý chcel tiež vidieť mlynček. Spýtal sa, či by dokázal vyrábať soľ. „Áno, on by mohol namlieť i soľ,“ povedal majiteľ mlynčeka. Keď to lodný kapitán počul, želal si zo všetkých svojich síl vlastniť mlynček. Nech by stál čokoľvek. Totiž si myslel, že by sa nemusel plaviť cez nebezpečné moria po veľké náklady soli. Najprv muž nechcel ani len počuť o tom, že by sa mal s mlynčekom rozlúčiť, ale lodný kapitán úpenlivo prosíkal a modlikal, až napokon mu ten mlynček muž predal. Dostal zaň veľmi veľa tisíc dolárov. Keď lodný kapitán dostal mlynček nezostával tam dlho, pretože sa obával, že muž zmení svoju mienku. A tak nemal ani čas sa dozvedieť, ako zastaviť mlynček od mletia, ale nalodil sa na svoju loď tak rýchlo, ako len vládal.

Keď sa odplavil trochu ďalej na more, zobral mlynček na palubu. „Mel soľ. Mel ju rýchlo a dobre,“ povedal lodný kapitán. Tak mlynček začal mlieť soľ, až to z neho len tak sypalo, ako keď voda tečie. Keď kapitán naplnil celú loď, presne toľko, koľko potreboval, chcel mlynček zastaviť. Avšak akokoľvek ho otočil, všelijako sa ho snažil zastaviť, nedarilo sa mu to. Mlynček len mlel a mlel, sypal a sypal kopce soli, ktoré rástli vyššie a neustále sa zväčšovali. Až sa napokon loď tak naplnila, že sa začala do nej naberať voda a loď sa potopila. A tam na dne mora, leží mlynček a stále, deň za dňom, melie a sype do mora soľ. A preto je more slané.

[@ Asbjornsen and Moe]

5. Pán Kocúr v čižmách **(1,6k)

Bol raz jeden mlynár, ktorý nezanechal svojim trom synom nič viac ako jeden mlyn a svoje zvieratá – somára a mačku. Najstarší dostal mlyn, prostredný somára a najmladšiemu nezostalo nič iné až na kocúra. Chudobný mladý chlapík sa cítil dosť nepohodlne mať z mnoho len tak málo.

„Bratia moji," vraví, „mohli by sme si žiť celkom spokojne spojením nášho tovaru. Z mojej strany, keď si dobre opečiem a zjem kocúra a spravím si z jeho kože baranicu, takú dobrú ušianku, nuž zomriem veru hladom."

Kocúr, ktorý to všetko počul, síce sa tváril akoby nič, dosť vážnym a serióznym spôsobom preriekol: „Nesužuj že sa, môj dobrý pán. Nič iné nepotrebuješ robiť, len mi daj batoh a zožeň pre mňa pár kožených čižiem urobených mi na mieru, nech si môžem vykračovať po blate či tŕnistých černiciach. Potom zbadáš, že ja pre teba nie som až taká zlá výhra, ako si predstavuješ."

Kocúrov pán sa veľmi nepozastavoval nad tým, čo mu jeho kocúr bol povedal. Veľakrát ho už videl, ako hrá tie svoje prešibané kúsky pri chytaní potkanov a myší. Ponevieral sa vždy pri topánkach. Dokonca vedel seba dobre schovať i v jedle a tváriť sa, akoby bol mŕtvy. Takže prijať od neho nejakú výpomoc zo zúfalej situácie neprichádzalo veľmi do úvahy. No napokon predsa len dostal kocúr to, po čom túžil. Galantne sa poobúval do čižiem. Prehodil si batoh cez plece a prednými labkami si ho pridŕžal. Takto vystrojený odišiel na územie premnožené dokonca až zamorené králikmi a zajačími norami. Nahádzal do svojho batoha otruby, bodliaky a pichliače. Roztiahol sa tam doširoka niekde na machu, ako keby bolo už po ňom. A takto tam čakal na prvých mladých zajacov, ktorým ešte nebol známy jeho starý dobrý kúsok, najstaršie klamstvo sveta. A zo zvedavosti a nenásytnosti by prišli a prehrabúvali by sa mu v jeho batohu, že čo to tam vlastne vložil do vreca.

Zriedkavo sa stávalo, že by nedostal niekoho na svoj trik. Rozbehaný a pojašený mladý zajac mu skočil hop-kom do vreca. Pán Kocúr v čižmách okamžite potiahol za šnúrky, chytil ho a vykrútil mu krk bez akéhokoľvek zľutovania. S hrdosťou na seba i na svoju korisť odišiel s tým do paláca a vyžiadal si audienciu u jeho majestátnosti kráľa. Odprevadili ho po poschodiach až ku kráľovskému obydliu. Tam s prejavením ľahkej zbožnej úcty

povedal jeho výsosti: „Vaše blahorodie, pane, zajaca tu mám od králičích nor, ktorého mi šľachetný lord Markíz de Karabas“ (čo bol titul, ktorý s potešením používal kocúr pre svojho pána) „nariadil prezentovať vašej majestátnosti od neho.“

„Povedz že svojmu pánovi,“ vraví mu kráľ, „že mu ohromne ďakujem a že mi urobil preveľkú radosť.“

Inokedy odbehol a ukryl sa pomedzi kukuričné klasy na poli. Vtom párik zvedavých jarabíc poľných mu vbehol do batoha. On len potiahol za šnúrky a mal ich oboch chytených vo vnútri. Vybral sa znovu ku kráľovi a podaroval mu takýto darček o dvoch jarabíc. Takisto ako to urobil so zajacom, ktorého bol chytil u králičích nor. Kráľ prijal podobným spôsobom aj jarabice poľné. S veľkým potešením mu dokonca i daroval nejaké peniaze na pijatiku.

Kocúr v tom pokračoval dva či tri mesiace. Takto prinášal jeho majestátnosti, z času na čas, lovnú zverinu z úlovku svojho pána. Špeciálny bol jeden deň, keď bolo isté, že sa kráľ pôjde poprechádzať so svojou dcérou pozdĺž brehu rieky. Bola to tá najkrajšia princezná na svete. Nuž vtedy povedal svojmu pánovi: „Keď počúvneš moju radu, budeš mať postarané o svoj šťastný osud. Nie je to nič zložitého. Len choď a okúp sa v tej časti rieky, ktorú ti ukážem a zvyšok už ponechaj na mňa.“

Markíz de Karabas urobil tak, ako mu kocúr poradil bez toho, že by vôbec vedel čo, prečo a kvôli čomu. A zrazu Kocúr v čižmách začal kričať, doslova vykrikovať: „Pomóc!! Hej, pomôžte že! Môj lord markíz de Karabas sa topí v rieke.“

Pri tomto hluku kráľ vystrčil svoju hlavu z okna kočiara. Zistil, že to je ten jeho obľúbený kocúr, ktorý mu tak často nosieval takú dobrú lovnú zverinu. Okamžite nariadil svojim strážcom bežať na pomoc jeho lordstvu markízovi de Karabasovi. Zatiaľ čo vyťahovali úbohého markíza z rieky, Kocúr v čižmách prišiel ku kočiaru a povedal kráľovi, že zatiaľ čo sa jeho pán kúpal, prišli dajakí otrhaní darebáci, ktorí mu ukradli oblečenie a utiekli s tým niekam preč. Nuž kričal hlasno: „Zlodeji! Darební zlodeji!“ Tak hlasno, ako len vedel. Dokonca niekoľkokrát za sebou.

Prešibaný kocúr sa schoval pod veľký kameň. Kráľ okamžite rozkázal svojim ochrancom odbehnúť do jeho šatníka a priniesť svoje najlepšie oblečenie pre lorda markíza de Karabasa.

Kráľ mu prejavil úctu veľmi výnimočným spôsobom. Dal mu z toho svojho